

รายงานการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

สำหรับปี 2563 - 2564

วันที่ออกรายงาน

24 มกราคม 2565

รายงานการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

สำนักงานสอบบัญชี	บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
สำหรับปี	2563 - 2564
ช่วงเวลาการตรวจ	วันที่ 8 - 16 ตุลาคม 2563 และ 1 - 19 ตุลาคม 2564
หนังสือชี้แจงของสำนักงานสอบบัญชี	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2564

Orn Polset

นางอภิขยา พอลเส็ต
ผู้อำนวยการ
ฝ่ายกำกับการสอบบัญชี
24 มกราคม 2565

เนื่อง การตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบทานงานทั้งหมด
ของสำนักงานสอบบัญชีหรือระบุข้อบกพร่องทั้งหมดที่อาจมีอยู่ ดังนั้น รายงานฉบับนี้จึงไม่ได้ให้
ความเชื่อมั่นว่า จะไม่มีข้อบกพร่องอื่นใดนอกเหนือจากที่ระบุในรายงานฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
1. สรุปผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	1
2. ขนาดลูกค้าสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	2
3. ประเด็นที่พบจากการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	3
4. ภาคผนวก 1 - ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	6
5. ภาคผนวก 2 - ผลการตรวจกระดาดำการของผู้สอบบัญชีในสังกัด (ไม่เปิดเผย)	7
6. ภาคผนวก 3 - ข้อมูลเชิงสถิติที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพงานสอบบัญชี (Audit Quality Indicators : AQIs”)	8

1. สรุปผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

จากการเข้าตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด (“EY”) ในปี 2563 – 2564 ผลการประเมินเกี่ยวกับนโยบายและวิธีปฏิบัติโดยรวม รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

	องค์ประกอบตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1	น้ำหนัก (%)	ผลการประเมิน ปี 2563 - 2564	ผลการประเมิน ปี 2562
1	ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (Leadership Responsibilities for Quality within the Firm)	20	ดีมาก (1)	ดี (2)
2	ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (Relevant Ethical Requirements)	15	ดีมาก (1)	ดีมาก (1)
3	การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานแต่ละงาน (Acceptance and Continuance of Client Relationships and Specific Engagements)	15	ดีมาก (1)	ยอมรับได้ (3)
4	ทรัพยากรบุคคล (Human Resources)	15	ดีมาก (1)	ดีมาก (1)
5	การปฏิบัติงาน (Engagement Performance)	20	ดี (2)	ดี (2)
6	การติดตามผล (Monitoring)	15	ดีมาก (1)	ดี (2)
คะแนนเฉลี่ย		100	1.20	1.85

จากผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า EY มีความตั้งใจที่จะพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้ดีขึ้นกว่าเดิมในทุกองค์ประกอบ โดยในปี EY สามารถรักษาผลประเมินในองค์ประกอบเรื่องข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องและทรัพยากรบุคคลให้อยู่ในระดับดีมากเช่นเดิมได้ รวมทั้งสามารถรักษาระดับคุณภาพในองค์ประกอบเรื่องการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้อยู่ในระดับดีได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่า EY จะมีลูกค้าที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีธุรกรรมที่ยากและซับซ้อนจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานของ EY ที่อยู่ในระดับสูงมาโดยตลอด นอกจากนี้ ในปีที่ผ่านมา EY ได้นำข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) ไปพิจารณาปรับใช้ในการดูแลระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผลการประเมินระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในเรื่องความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานแต่ละงาน รวมถึงการติดตามผล พัฒนาขึ้นไปอยู่ในระดับดีมาก ส่งผลให้คะแนนโดยรวมพัฒนาขึ้นไปอยู่ในระดับ “ดีมาก”

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ EY มีผลการประเมินระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในระดับที่ “ดีมาก” ในรอบการตรวจนี้ มาจากการที่หัวหน้าสำนักงานได้กำหนด tone at the top ที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีเป็นลำดับแรก โดยมีการพัฒนาระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาเป็นพนักงาน การรักษานักงานระดับอาวุโสที่มีประสบการณ์สูง การฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสำหรับแต่ละประเภทธุรกิจจนสามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างเป็นมืออาชีพ การรับงานสอบบัญชีที่มีความเสี่ยง

และความซับซ้อนในระดับที่ EY สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีคู่มือการสอบบัญชีและแนวการสอบบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งใช้ data analytic tools ในการประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานสอบบัญชีและลูกค้างานสอบบัญชี การมีทีมงานติดตามผลที่ปฏิบัติหน้าที่ติดตามผลในเชิงรุก โดยมีการติดตามดูแลให้พนักงานปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการประเมินผลหุ้นส่วนและพนักงานทุกคนโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยในเรื่องคุณภาพมากกว่าเรื่องธุรกิจจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพเป็นลำดับแรกมาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ปัจจุบัน EY มีจำนวนลูกค้างานสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนมากเป็นอันดับหนึ่งในตลาดทุนคุณภาพงานสอบบัญชีของ EY จึงมีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของตลาดทุนไทยโดยรวมเป็นอย่างมาก ดังนั้น สำนักงาน ก.ล.ต. จึงสนับสนุนให้ EY รักษาวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพงานเป็นอันดับแรกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และดูแลคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีในสังกัดอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่า งานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีทุกรายในสังกัดมีคุณภาพ และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพในทุกขั้นตอน รวมทั้งสื่อสารและดูแลให้ทีมงานสอบบัญชีปฏิบัติตามคู่มือการสอบบัญชีและแนวการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด โดยมีระบบและกลไกที่จะทำให้มั่นใจในคุณภาพงานของผู้สอบบัญชีทุกรายในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับให้ความสำคัญกับการจัดให้มีบุคลากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ EY สามารถรักษาระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในภาพรวมให้อยู่ในระดับ “ดีมาก” ได้ต่อไปในอนาคต ซึ่งการมีระบบควบคุมคุณภาพที่เข้มแข็งนั้นถือเป็นรากฐานที่มั่นคงที่จะสนับสนุนให้ EY รวมถึงตลาดทุนไทยสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สำนักงาน ก.ล.ต. จึงส่งเสริมให้ EY พิจารณาคัดเลือกและเสนอชื่อบุคลากรที่มีศักยภาพให้สำนักงาน ก.ล.ต. พิจารณาให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีในตลาดทุนเพิ่มเติม ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างโอกาสทางธุรกิจและสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่บุคลากรของ EY และรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้อยู่กับ EY ได้ในระยะยาวแล้ว ก็ยังจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้สอบบัญชีในตลาดทุนที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อการให้บริการแก่ภาคธุรกิจ และช่วยให้เศรษฐกิจและตลาดทุนของประเทศมีการขยายตัวได้ตามเป้าหมายต่อไป

2. ขนาดลูกค้าสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

EY มีลูกค้าสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 211 ราย ซึ่งมีมูลค่าตลาดรวม (“market capitalization”) ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2564 จำนวน 6.41 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35 ของมูลค่าตลาดรวม ซึ่งตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ต. ถือว่า งานสอบบัญชีที่ EY ให้บริการมีผลกระทบต่อตลาดทุนโดยรวมอยู่ในระดับ “สูง”

3. ประเด็นที่พบจากการตรวจสอบระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

3.1 ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (Leadership Responsibilities for Quality within the Firm)

หัวหน้าสำนักงานต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนวัฒนธรรมภายในสำนักงานสอบบัญชีว่า คุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยที่ผ่านมาหัวหน้าสำนักงานได้ผลักดันให้มีการปรับปรุงระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง สื่อสารนโยบายและวิธีปฏิบัติในเรื่องการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีไปยังพนักงานทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่หุ้นส่วนและพนักงานทุกคน จัดให้มีนโยบายการประเมินผลและการจ่ายผลตอบแทนที่ส่งเสริมให้หุ้นส่วนและพนักงานให้ความสำคัญกับคุณภาพงานสอบบัญชีมากกว่าเรื่องธุรกิจ มีการมอบหมาย

ความรับผิดชอบในการดูแลระบบควบคุมคุณภาพในแต่ละด้านให้แก่บุคลากรที่เหมาะสม รวมทั้งมีกระบวนการพิจารณารับงานสอบบัญชีและมอบหมายงานสอบบัญชีที่ทำให้มั่นใจว่า หุ่นส่วนแต่ละท่านได้รับงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและมีเวลาเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมพนักงานและการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีแผนพัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้มีโอกาสเติบโตในวิชาชีพและทำงานอยู่กับ EY ในระยะยาว ทำให้ผลการประเมินในหัวข้อความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานอยู่ในระดับ “ดีมาก”

3.2 ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (Relevant Ethical Requirements)

สำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า สำนักงานสอบบัญชีและบุคลากรของสำนักงานสอบบัญชีปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่ผ่านมา EY มีนโยบายและวิธีปฏิบัติในเรื่องข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่รัดกุม โดยมีระบบการตรวจสอบความเป็นอิสระที่มีประสิทธิผล รวมทั้งสื่อสารให้พนักงานรับทราบและถือปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอย่างทั่วถึง ตลอดจนกำกับดูแลให้พนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด ทำให้ผลการประเมินคุณภาพในเรื่องข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องของ EY อยู่ในระดับที่ “ดีมาก” เช่นเดียวกับการประเมินในรอบก่อน

3.3 การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานแต่ละงาน (Acceptance and Continuance of Client Relationships and Specific Engagements)

กระบวนการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้สำนักงานสอบบัญชีมั่นใจได้ว่า งานที่สำนักงานสอบบัญชีตอบรับนั้น เป็นงานที่สำนักงานสอบบัญชีมีทักษะความรู้ เวลาและทรัพยากรเพียงพอ สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งที่ผ่านมา EY มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพมาโดยตลอด โดยมีระบบการประเมินการรับงานสอบบัญชีซึ่งมีความละเอียดและรัดกุม ซึ่งรวมถึงการพิจารณาความเสี่ยงของลูกค้าแต่ละรายควบคู่ไปกับการพิจารณาว่า EY จะมีทรัพยากรบุคคลที่มีทักษะความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และเวลาที่เพียงพอในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ จากผลการตรวจในรอบนี้ EY ได้แก้ไขข้อสังเกตที่สำนักงาน ก.ล.ต. ตรวจพบในรอบก่อนเกี่ยวกับการออกหนังสือเสนอบริการก่อนที่กระบวนการพิจารณาประเมินความเสี่ยงในการรับงานจะเสร็จสมบูรณ์และการเริ่มปฏิบัติงานสอบบัญชีก่อนการออกหนังสือตอบรับงานแล้ว โดยในปีนี สำนักงาน ก.ล.ต. พบว่ามีเพียง 1 งานสอบบัญชีที่มีการส่งจดหมายสอบถามข้อมูลจากผู้สอบบัญชีคนก่อนตามมรรยาททางวิชาชีพภายหลังการออกหนังสือตอบรับงานสอบบัญชี อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก EY ได้ใช้วิธีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งอื่นเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาประเมินความเสี่ยงในการรับงานสอบบัญชีแล้ว รวมทั้งทีมงานติดตามผลของ EY ได้ตรวจพบประเด็นข้อสังเกตดังกล่าวและแนะนำให้ทีมงานสอบบัญชีแก้ไขปรับปรุงแล้ว ในภาพรวมผลการประเมินในองค์ประกอบเรื่องการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าของ EY ในปีนี้จึงถือว่าอยู่ในระดับ “ดีมาก”

3.4 ทรัพยากรบุคคล (Human Resources)

นโยบายและวิธีปฏิบัติเรื่องทรัพยากรบุคคลมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้สำนักงานสอบบัญชีมั่นใจได้ว่า สำนักงานสอบบัญชีมีบุคลากรที่มีทักษะความรู้ ความสามารถ และความยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ ซึ่งที่ผ่านมา EY มีนโยบายและวิธีปฏิบัติ รวมทั้งได้ปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติในเรื่องทรัพยากรบุคคลในระดับที่ดีมาอย่างสม่ำเสมอ โดยได้ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้การอบรมและพัฒนาพนักงานให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานวิชาชีพ มีความเข้าใจในธุรกิจที่ตนตรวจสอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจเฉพาะซึ่งมีความยากและซับซ้อน เพื่อให้มั่นใจว่า พนักงานจะมีทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานสอบบัญชีได้ตามที่มาตรฐานวิชาชีพกำหนด อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการวางแผนกำลังคน และการจัดสรรทรัพยากรบุคคลให้เพียงพอและเหมาะสมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีระบบการประเมินผลพนักงานที่มีประสิทธิภาพในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เห็นว่า คุณภาพเป็นเรื่องจำเป็นในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของ EY ในภาพรวมมีคุณภาพในระดับ “ดีมาก” อย่างต่อเนื่อง

ที่ผ่านมาการรักษาและดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้ได้เติบโตและอยู่กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง เป็นจุดแข็งของ EY มาโดยตลอด จาก AQI ที่ปรากฏในภาคผนวก 3 อัตราส่วนของพนักงานด้านการสอบบัญชีต่อผู้จัดการของ EY (3:1) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดใกล้เคียงกัน (6:1) แสดงให้เห็นว่า EY ยังคงรักษาพนักงานระดับ senior manager และ manager ให้อยู่กับสำนักงานสอบบัญชีเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้มีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม ในปีที่ผ่านมา EY มี staff turnover (27.33%) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดใกล้เคียงกัน (20.31%) แม้ส่วนใหญ่จะเกิดจากการหมุนเวียนของพนักงานระดับต่ำกว่าผู้จัดการก็ตาม แต่ก็เป็นเรื่องที่ EY จำเป็นต้องพิจารณา ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพิ่มเติมเพื่อรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพทุกระดับไว้ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงสนับสนุนให้ EY ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนความก้าวหน้าในสายอาชีพ (career path) และแผนการวางแผนทดแทน (succession plan) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานมีเป้าหมายในระยะยาวที่จะเติบโตในสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งจะส่งเสริมให้ EY เติบโตได้อย่างมีคุณภาพ มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

3.5 การปฏิบัติงาน (Engagement Performance)

สำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานออกรายงานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งที่ผ่านมา EY มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชีตามที่มาตรฐานวิชาชีพกำหนดแล้ว โดยมีคู่มือการปฏิบัติงานสอบบัญชีและแนวการสอบบัญชีที่พัฒนาโดยสำนักงานเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมีมาตรฐานสูง และให้รายละเอียดและแนวทางการปฏิบัติงานสอบบัญชีแก่พนักงานที่ชัดเจน รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือและวิธีการตรวจสอบโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพงานสอบบัญชีให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งได้มอบหมายงานให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงาน (“engagement partner”) ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน (“EQCR”) และทีมงานที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในธุรกิจที่ตรวจสอบในระดับที่เหมาะสม ทำให้ EY มีคุณภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ได้มาตรฐานดีเสมอมา

จากผลการตรวจในครั้งนี้ สำนักงาน ก.ล.ต. พบว่า มีงานสอบบัญชี 2 งานที่มีการมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีของ engagement partner ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของ EY เล็กน้อย และพบว่า มีงานสอบบัญชี 1 งานที่มีการรวบรวมแฟ้มงานขั้นสุดท้ายเกินระยะเวลาที่ EY กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ทีมงานติดตามผลของ EY ได้ตรวจพบข้อสังเกตดังกล่าวและดูแลให้ทีมงานสอบบัญชีปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งได้ประเมินแล้วว่า กรณีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี สำนักงาน ก.ล.ต. จึงมีข้อเสนอแนะให้ EY ติดตามดูแลให้หุ้นส่วนและทีมงานสอบบัญชีปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างเคร่งครัดต่อไป เพื่อให้มั่นใจได้ว่างานสอบบัญชีจะได้รับการสอบทานอย่างเพียงพอเหมาะสมและการจัดเก็บแฟ้มงานขั้นสุดท้ายของทุกงานสอบบัญชีเป็นไปตามนโยบายที่ EY กำหนด

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา AQI เรื่อง ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโสในทีมตรวจสอบบัญชี ตามที่แสดงในภาคผนวก 3 สำนักงาน ก.ล.ต. พบว่า EY มีค่าเฉลี่ยชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชี ของ EQCR ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานสอบบัญชีที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ซึ่งแม้ว่าจากผลการตรวจคุณภาพ งานสอบบัญชีจะแสดงให้เห็นว่า EY ยังคงรักษามาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีไว้ได้ในระดับดี อย่างต่อเนื่องก็ตาม ซึ่งอาจเป็นผลจากการมีทีมงานสอบบัญชีที่เข้มแข็ง ประกอบกับการมีคู่มือและเครื่องมือ ช่วยในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม สำนักงาน ก.ล.ต. ขอเสนอแนะให้ EY วางแผนระยะยาว ในการเพิ่มจำนวนหุ้นส่วนให้เพียงพอเพื่อรองรับกับการเติบโตของสำนักงานสอบบัญชีในอนาคต โดยอาจส่งเสริมและพัฒนาให้พนักงานในระดับ senior manager ที่มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์สูงเตรียมความพร้อมที่จะเป็นหุ้นส่วนและผู้สอบบัญชีในตลาดทุนในอนาคต เพื่อที่ EY จะได้มีหุ้นส่วนเพียงพอที่จะทำหน้าที่สอบทานงานขั้นสุดท้ายอย่างละเอียดรอบคอบและมีคุณภาพ อย่างต่อเนื่องต่อไปเมื่อมีการรับลูกค้างานสอบบัญชีรายใหม่มากขึ้นในอนาคต

จากการเลือกตรวจกระดาษทำการของผู้สอบบัญชีในสังกัด EY ในรอบการตรวจที่ผ่านมา จำนวน 11 งานสอบบัญชี¹ สำนักงาน ก.ล.ต. พบว่า การปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐาน การสอบบัญชีโดยส่วนใหญ่แล้ว โดย 8 งานสอบบัญชีไม่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และอีก 3 งานสอบบัญชีมีข้อสังเกตเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลในกระดาษทำการเกี่ยวกับการตรวจสอบ การต่อคำของบัญชีเงินลงทุนระยะยาวอื่น การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบการควบคุมภายใน ระบบรายได้ และการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบต้นทุนการกู้ยืมที่เป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ในงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยมีรายละเอียดตามภาคผนวก 2 สำนักงาน ก.ล.ต. จึงเสนอแนะให้ EY สื่อสารให้ทีมงานสอบบัญชีปฏิบัติตามคู่มือการสอบบัญชีและแนวการสอบบัญชี อย่างเคร่งครัด โดยเน้นย้ำให้มีการบันทึกข้อมูลในกระดาษทำการที่ละเอียดเพียงพอและแสดงให้เห็น ถึงกระบวนการและดุลยพินิจที่ผู้สอบบัญชีใช้ในการพิจารณาความเพียงพอเหมาะสมของหลักฐาน การสอบบัญชีและข้อมูลประกอบการพิจารณา เพื่อให้งานสอบบัญชีมีมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ

3.6 การติดตามผล (Monitoring)

สำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีกระบวนการติดตามผลที่ออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่น อย่างสมเหตุสมผลว่า นโยบายและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมคุณภาพนั้นเพียงพอ และนำไป ปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่สำนักงานสอบบัญชีมีกระบวนการติดตามผลที่ดีนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ สำนักงานสอบบัญชีสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่สำคัญได้อย่างทันท่วงที และส่งผลให้ระบบควบคุมคุณภาพ ของสำนักงานสอบบัญชีและคุณภาพงานสอบบัญชีดีขึ้น ซึ่งที่ผ่านมา EY มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ การติดตามผลตามมาตรฐานวิชาชีพกำหนดแล้ว โดยมีระบบการติดตามผลที่เข้มแข็ง เนื่องจากมีทั้ง การติดตามผลโดยสำนักงานสอบบัญชีเครือข่าย และโดยทีมงานในประเทศไทยที่ทำอย่างสม่ำเสมอทุกปี รวมทั้งมีผู้ทำหน้าที่ติดตามผลที่มีประสบการณ์ ความรู้ และความสามารถที่เหมาะสม อีกทั้งยังได้สื่อสาร ประเด็นข้อบกพร่องที่พบให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบ พร้อมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของ ข้อบกพร่องและจัดทำแผนการปรับปรุงที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การประเมินระบบควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชีของ EY ในเรื่องการติดตามผลอยู่ในระดับที่ “ดีมาก”

¹ จากผู้สอบบัญชีในตลาดทุน 11 ราย แบ่งเป็นงบการเงินงวดปี 2562 จำนวน 6 งานสอบบัญชี และงวดปี 2563 จำนวน 5 งานสอบบัญชี

4. ภาคผนวก 1 - ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ สข. 39/2553 เรื่อง การให้ความเห็นชอบผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ลงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2553 กำหนดให้สำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีในตลาดทุนสังกัดอยู่ต้องมีระบบควบคุมคุณภาพงานที่เพียงพอและน่าเชื่อถือว่าจะสามารถดูแลให้ผู้สอบบัญชีในสังกัดปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักงาน ก.ล.ต. จึงได้เข้าตรวจระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีในตลาดทุนสังกัด เพื่อให้แน่ใจว่า สำนักงานสอบบัญชีมีระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีคุณภาพ

การตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แน่ใจว่า สำนักงานสอบบัญชีมีระบบควบคุมคุณภาพเป็นไปตามหลักการของ ISQC1 และได้ถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และเพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีและบุคลากรของสำนักงานสอบบัญชีปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และผลงานที่ออกโดยผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีมีความเหมาะสมตามสถานการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีของบริษัทในตลาดทุน รวมทั้งผู้ลงทุนและสาธารณชนที่ใช้ผลงานของผู้สอบบัญชีได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้ตรวจระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งประกอบด้วยการสอบทานนโยบายและวิธีปฏิบัติของสำนักงานสอบบัญชีที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพงานสอบบัญชี รวมถึงการตรวจการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งครอบคลุมถึง

1. ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (Leadership Responsibilities for Quality within the Firm)
2. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (Relevant Ethical Requirements)
3. การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานแต่ละงาน (Acceptance and Continuance of Client Relationships and Specific Engagements)
4. ทรัพยากรบุคคล (Human Resources)
5. การปฏิบัติงาน (Engagement Performance)
6. การติดตามผล (Monitoring)

6. ภาคผนวก 3 – ข้อมูลเชิงสถิติที่เป็นตัวชี้วัดคุณภาพงานสอบบัญชี (Audit Quality Indicators : AQIs”)

AQIs เป็นข้อมูลเชิงสถิติที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี ในเบื้องต้น และช่วยให้ผู้บริหารของสำนักงานสอบบัญชีสามารถวิเคราะห์และระบุปัจจัยความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีได้ โดยการนำ AQIs ไปพิจารณาประกอบกับข้อมูลเชิงลึกอื่น ๆ เพื่อที่สำนักงานสอบบัญชีจะสามารถหาวิธีป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่และตรงจุด อีกทั้ง AQIs นอกจากจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสำนักงานสอบบัญชีที่ใช้ประกอบการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีให้คณะกรรมการตรวจสอบแล้ว ยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการตรวจสอบในการเริ่มต้นซักถามเกี่ยวกับคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการ

ตัวเลข AQIs ที่สูงหรือต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสำนักงานสอบบัญชีอื่นอาจไม่สามารถให้ข้อสรุปได้ทันทีว่าสำนักงานสอบบัญชีนั้นมีคุณภาพมากหรือน้อยกว่าสำนักงานสอบบัญชีอื่น เนื่องจากตัวเลข AQIs ที่สูงหรือต่ำไปอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยแวดล้อมที่ต่างกันของแต่ละสำนักงานสอบบัญชี ดังนั้น ในการพิจารณา AQIs ควรมีการพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะนำ AQIs ไปใช้ในการประเมินคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี เนื่องจาก AQIs เพียงรายการเดียวไม่อาจสรุปได้ว่าสำนักงานสอบบัญชีนั้น ๆ มีคุณภาพหรือไม่

ทั้งนี้ AQIs ของ EY ในช่วงปี 2563 - 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย AQIs ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ในตลาดทุนอื่น (“Big 4”) สรุปได้ดังนี้

1. ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโสในทีมตรวจสอบบัญชี

ตำแหน่ง	ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโส	ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโส คิดเป็นร้อยละต่อชั่วโมงการสอบบัญชีทั้งหมด*	
	EY สำหรับการตรวจสอบงบการเงินงวดปี 2563	สำนักงานสอบบัญชี กลุ่ม Big 4	
หุ้นส่วนงานสอบบัญชี (partner) ²	28 – 1,113	1.91% - 5.64%	1.57% - 7.20%
ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี (EQCR)	11 – 187.5	0.16% - 2.2%	0.32% - 2.5%
ผู้จัดการงานสอบบัญชี	72.5 – 7,520.7	9.44% - 24.6%	3.89% - 21.36%

* สูตรการคำนวณ เท่ากับ จำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของตำแหน่งนั้น / จำนวนชั่วโมงการสอบบัญชีของทีมงานสอบบัญชีทั้งหมด)*100

ชั่วโมงการปฏิบัติงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโสในทีมตรวจสอบบัญชี แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีของสมาชิกอาวุโสในทีมตรวจสอบบัญชี ได้แก่ Signing Partner Engagement Partner EQCR และผู้จัดการงานสอบบัญชี ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับที่จะช่วยให้คำแนะนำและดูแลให้ทีมงานสอบบัญชีสามารถระบุประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการสอบบัญชีได้อย่างครบถ้วน โดยสามารถวางแผนและออกแบบวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ระบุไว้ได้อย่างเหมาะสมและตรงจุด เพื่อที่ทีมงาน

² หุ้นส่วนงานสอบบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบหลักต่องานสอบบัญชี ได้แก่ หุ้นส่วนที่ลงนามในรายงานการสอบบัญชี (“signing partner”) และหุ้นส่วนที่รับผิดชอบงานสอบบัญชีโดยรวม (“engagement partner”)

สอบบัญชีจะสามารถรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีและสรุปผลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้งานการสอบบัญชีมีคุณภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้งบการเงิน ทั้งนี้ คุณภาพงานสอบบัญชีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อสมาชิกอาวุโสในทีมตรวจสอบบัญชีมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีมากขึ้น เนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีในระดับผู้ควบคุมและสอบทานงานที่ยาวนานทำให้สมาชิกอาวุโสมีวิสัยทัศน์ในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (“professional skepticism”) ในระดับที่สูง ดังนั้น หากสมาชิกอาวุโสมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีในระดับที่เพียงพอจะช่วยให้สังเกตเห็นถึงความผิดปกติ ในขณะที่ปฏิบัติงานตรวจสอบและสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ทีมตรวจสอบบัญชีได้อย่างทันท่วงที อย่างไรก็ตาม ในการประเมินคุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวมอาจจำเป็นต้องพิจารณา AQIs นี้ควบคู่กับปัจจัยอื่น เช่น ลักษณะการประกอบธุรกิจและความซับซ้อนของธุรกรรมทางบัญชีของบริษัทที่ได้รับการสอบบัญชี ประสบการณ์ของหุ้นส่วนและทีมงานสอบบัญชีในการตรวจสอบลูกค้าแต่ละรายหรือแต่ละอุตสาหกรรม ประสบการณ์และการมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีของผู้ที่ทำหน้าที่สอบทานงานขั้นสุดท้ายในระดับรองลงมา การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2. ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี

ตำแหน่ง	จำนวนปีเฉลี่ยของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี*	
	EY ปี 2563 - 2564	สำนักงานสอบบัญชีกลุ่ม Big 4
หุ้นส่วนงานสอบบัญชี (partner)	27	24
พนักงานด้านการสอบบัญชี	5	4

* สูตรการคำนวณ เท่ากับ จำนวนปีของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีของพนักงานแต่ละตำแหน่ง / จำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชีทั้งหมดในตำแหน่งนั้น

ประสบการณ์ด้านการสอบบัญชี แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยของประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของพนักงานแต่ละระดับ ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมในด้านทรัพยากรบุคคลของสำนักงานสอบบัญชีโดยรวมได้ ทั้งนี้ คุณภาพงานสอบบัญชีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อพนักงานในทีมงานสอบบัญชีมีประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีมากขึ้น เนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีจะมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และมี professional skepticism เพียงพอที่จะพิจารณาเนื้อหาสาระที่แท้จริงของรายการบัญชีที่ซับซ้อนหรือรายการที่ต้องใช้ดุลยพินิจ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาคุณภาพงานสอบบัญชีจากค่าเฉลี่ยประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีของพนักงานแต่ละระดับนี้ ควรพิจารณาควบคู่ไปกับการวิเคราะห์เชิงลึกในระดับแต่ละงานสอบบัญชี โดยงานสอบบัญชีจะมีคุณภาพได้เมื่อสำนักงานสอบบัญชีได้มอบหมายงานที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของทีมงานสอบบัญชีแต่ละท่าน ตลอดจนให้เวลาในการปฏิบัติงานที่เพียงพอต่อปริมาณและความซับซ้อนของงาน รวมทั้งมีการสอบทานงานและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการสอบบัญชีสูงกว่าอย่างเพียงพอ ประกอบกับการอบรมพัฒนาความรู้ให้พนักงานอย่างต่อเนื่อง

3. อัตราการลาออก

	อัตราการลาออก*	
	EY ปี 2563 - 2564	สำนักงานสอบบัญชีกลุ่ม Big 4
พนักงานด้านการสอบบัญชี	27.33%	20.31%

* สูตรการคำนวณ เท่ากับ จำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชีที่ลาออก / จำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชีทั้งหมดของสำนักงานสอบบัญชี

อัตราการลาออก แสดงให้เห็นถึงความสามารถของสำนักงานสอบบัญชีในการรักษาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในงานสอบบัญชีไว้กับสำนักงานสอบบัญชี การลาออกในสัดส่วนที่สูงเกินกว่าอัตราที่สำนักงานสอบบัญชีคาดการณ์ไว้โดยไม่สามารถสรรหาพนักงานที่มีความรู้และประสบการณ์ในระดับที่ใกล้เคียงกันมาทดแทนอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีได้ ในการพิจารณาคุณภาพงานสอบบัญชีจากข้อมูลสถิติเรื่องอัตราการลาออกจึงควรวิเคราะห์ควบคู่ไปกับข้อมูล AQIs อื่น และข้อมูลแวดล้อมของแต่ละสำนักงานสอบบัญชี รวมทั้งควรวิเคราะห์เชิงลึกไปถึงการลาออกของพนักงานแต่ละระดับ ซึ่งโดยปกติการลาออกของพนักงานที่มีประสบการณ์มายาวนานมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมากกว่าการลาออกของพนักงานที่มีประสบการณ์น้อย ทั้งนี้ สำนักงานสอบบัญชีควรพิจารณาว่า พนักงานที่คงเหลืออยู่มีจำนวนและประสบการณ์เพียงพอต่อการให้บริการอย่างมีคุณภาพแก่ลูกค้างานสอบบัญชีที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่กำลังจะรับงานสอบบัญชีเพิ่มเติมในอนาคตหรือไม่

4. ความทั่วถึงในการดูแลพนักงานด้านการสอบบัญชี

อัตราส่วน*	EY ปี 2564	สำนักงานสอบบัญชี กลุ่ม Big 4
อัตราส่วนของพนักงาน ด้านการสอบบัญชีต่อหุ้นส่วน (staff/ partner ratio)	19 คน : 1 คน	25 คน : 1 คน
อัตราส่วนของพนักงาน ด้านการสอบบัญชีต่อผู้จัดการ (staff/ manager ratio)	3 คน : 1 คน	6 คน : 1 คน

* สูตรการคำนวณ เท่ากับ จำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชี หารด้วยจำนวนหุ้นส่วนงานสอบบัญชี และจำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชี หารด้วยจำนวนผู้จัดการงานสอบบัญชี)

ความทั่วถึงในการดูแลพนักงานด้านการสอบบัญชี จำนวนพนักงานด้านการสอบบัญชีต่อหุ้นส่วน และผู้จัดการด้านการสอบบัญชี สะท้อนให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีอาวุโสที่มีประสบการณ์สูงมีส่วนเพียงพที่จะดูแลการปฏิบัติงานของผู้ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าอย่างทั่วถึงมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ คุณภาพงานสอบบัญชีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราส่วนของพนักงานด้านการสอบบัญชีต่อหุ้นส่วนและผู้จัดการด้านการสอบบัญชีอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะทำให้พนักงานที่มีประสบการณ์น้อยกว่าได้รับการดูแลให้คำแนะนำและควบคุมการปฏิบัติงานจากผู้มีประสบการณ์มากกว่าอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนที่เหมาะสมในเรื่องดังกล่าวของแต่ละสำนักงานสอบบัญชีอาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระบบการบริหารงาน

การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดการทรัพยากรบุคคล ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้โครงสร้างบุคลากรในแต่ละสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกัน นอกจากนี้ ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของอัตราส่วนดังกล่าว จะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับปริมาณงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีด้วย เช่น จำนวนลูกค้าสอบบัญชี ขนาดและความซับซ้อนของงานสอบบัญชี เป็นต้น ทั้งนี้ หากสำนักงานสอบบัญชีมีจำนวนพนักงานที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีแล้ว อัตราส่วนจำนวนพนักงานต่อหุ้นส่วนและสัดส่วนจำนวนพนักงานต่อผู้จัดการที่ไม่สูงจนเกินไป จะทำให้หุ้นส่วนผู้สอบบัญชีและผู้จัดการมีเวลาเพียงพอที่จะดูแลและสอบทานงานของทีมงานสอบบัญชีได้อย่างเหมาะสม โดยในการพิจารณาข้อมูลเชิงสถิตินี้ควรพิจารณาลงลึกไปถึงระดับแต่ละงานสอบบัญชีว่าผู้สอบบัญชีอาวุโสที่มีประสบการณ์สูงมีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีมากน้อยเพียงใด รวมทั้งควรพิจารณาไปถึงวัฒนธรรมองค์กรว่ามีช่องว่างระหว่างพนักงานระดับผู้บริหารและพนักงานมากน้อยเพียงใดด้วย อีกทั้งควรพิจารณาอายุงานและประสบการณ์ของพนักงานในแต่ละระดับประกอบกัน ในกรณีที่สำนักงานสอบบัญชีมีหุ้นส่วนด้านการสอบบัญชีจำนวนน้อยราย แต่พนักงานระดับรองลงไปส่วนใหญ่มีประสบการณ์มายาวนานก็อาจมีความเสี่ยงในเรื่องคุณภาพงานสอบบัญชีน้อยกว่ากรณีที่พนักงานระดับต่ำกว่าหุ้นส่วนโดยส่วนใหญ่เป็นพนักงานใหม่ เป็นต้น

5. ความเป็นอิสระในการสอบบัญชี

รอบการประเมินระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	EY ปี 2563 - 2564	สำนักงานสอบบัญชี กลุ่ม Big 4
Independence testing	ผ่าน	ผ่าน

ความเป็นอิสระในการสอบบัญชี แสดงถึงผลการสอบทานระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีในเรื่องความเป็นอิสระซึ่งอาจทำโดยสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานเครือข่าย หรือหน่วยงานภายนอกเพื่อสรุปผลว่า พบประเด็นที่แสดงให้เห็นถึงการขาดความเป็นอิสระโดยผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีหรือไม่ เนื่องจากความเป็นอิสระเป็นหัวใจสำคัญของการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี การที่ผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีขาดความเป็นอิสระอาจส่งผลให้การใช้ดุลยพินิจและการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในการสอบทานระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีในเรื่องความเป็นอิสระโดยปกติจะใช้วิธีการสุ่มสอบทานตามความเสี่ยงและความมีสาระสำคัญ ผลการประเมินความเป็นอิสระที่แสดงอยู่ในตารางข้างต้นจึงไม่สามารถให้ข้อสรุปได้ว่าสำนักงานสอบบัญชีไม่มีประเด็นเรื่องการขาดความเป็นอิสระอื่นใดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในรายงานฉบับนี้

6. ผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่ได้รับจากทีมติดตามผลภายในสำนักงานสอบบัญชี

รอบการประเมินระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	EY ปี 2563	สำนักงานสอบบัญชี กลุ่ม Big 4
ผลการตรวจสอบ	ผ่าน	ผ่าน

ผลการตรวจระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่ได้รับจากทีมติดตามผลภายในสำนักงานสอบบัญชี ถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของคุณภาพงานบัญชี หากสำนักงานสอบบัญชีมีระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 และมีการปฏิบัติตามระบบดังกล่าวอย่างเคร่งครัดย่อมมีแนวโน้มว่า งานสอบบัญชีจะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการสอบทานระบบควบคุมคุณภาพงาน

สอบบัญชีโดยปกติจะใช้วิธีการสุ่มสอบทานตามเกณฑ์ความเสี่ยงและความมีสาระสำคัญ ผลการประเมินระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่แสดงอยู่ในตารางข้างต้นจึงไม่สามารถให้ข้อสรุปได้ว่า สำนักงานสอบบัญชีไม่มีประเด็นข้อบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีอื่นใดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในรายงานฉบับนี้

7. ปริมาณงานสอบบัญชีต่อหุ้นส่วน

อัตราส่วนปริมาณงาน สอบบัญชีต่อหุ้นส่วน	EY ปี 2563*	สำนักงานสอบบัญชีกลุ่ม Big 4
อัตราส่วนของจำนวนงานสอบบัญชี ที่เป็นบริษัทจดทะเบียนต่อจำนวน หุ้นส่วนงานสอบบัญชี (Listed company /partner)	3.98 ³	2.84

* สูตรการคำนวณ เท่ากับ จำนวนงานสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียน / จำนวนหุ้นส่วนงานสอบบัญชี

ปริมาณงานสอบบัญชีต่อหุ้นส่วน แสดงค่าเฉลี่ยของจำนวนลูกค้างานสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนที่หุ้นส่วนแต่ละท่านรับผิดชอบ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของหุ้นส่วนแต่ละท่านในแต่ละช่วงเวลา การที่ผู้สอบบัญชีมีจำนวนลูกค้าบริษัทจดทะเบียนในความรับผิดชอบมากจนเกินไปอาจทำให้การดูแลคุณภาพงานสอบบัญชีเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีได้ รวมทั้งอาจแสดงให้เห็นว่าหุ้นส่วนและสำนักงานสอบบัญชีไม่มีเวลาเพียงพอที่จะรับงานสอบบัญชีเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม ปริมาณงานสอบบัญชีที่เหมาะสมของแต่ละสำนักงานสอบบัญชีอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมของแต่ละสำนักงานสอบบัญชี เช่น ขนาดและความซับซ้อนของลูกค้าสอบบัญชี การลงทุนในทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยในงานสอบบัญชี โครงสร้างผลตอบแทนพนักงานในแต่ละระดับ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการพิจารณาคุณภาพงานสอบบัญชีจากอัตราส่วนดังกล่าวควรพิจารณาเพิ่มเติมในเชิงลึกเรื่อง portfolio allocation ว่า ปริมาณงานสอบบัญชีที่หุ้นส่วนแต่ละท่านรับผิดชอบเป็นเท่าใด สำนักงานสอบบัญชีมีทีมงานท่านอื่นนอกเหนือจากหุ้นส่วนในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอแล้วหรือไม่ รอบการปิดบัญชีของลูกค้าที่ผู้สอบบัญชีรับผิดชอบเป็นรอบเดียวกันหรือไม่ และนอกเหนือจากลูกค้าบริษัทจดทะเบียนแล้วหุ้นส่วนแต่ละท่านต้องรับผิดชอบงานสอบบัญชีของกิจการนอกตลาดทุนและงานด้านการบริหารจัดการภายในสำนักงานสอบบัญชีมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาคุณภาพงานสอบบัญชีโดยรวมได้

3 จำนวนงานสอบบัญชีที่เป็นบริษัทจดทะเบียนเท่ากับ 211 งานสอบบัญชี / จำนวนผู้สอบบัญชีในตลาดทุนที่บริษัท EY มอบหมายให้ตรวจบริษัทจดทะเบียนในปี 2563 จำนวน 53 ท่าน